

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-03- Nr.

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Susisiekimo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. vasario 25 d. išvadoje Nr. NV-523 (toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės išvada) pateiktas pastabas, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Pažymime, kad Nutarimo projektas buvo svarstytas 2020 m. kovo 3 d. vykusiame tarpinstituciniame pasitarime (12 klausimas).

Informuojame, kad vykdydama minėtame tarpinstituciniame pasitarime priimtą sprendimą 2020 m. kovo 5 d. pasitarime Susisiekimo ministerija kartu su Ryšių reguliavimo tarnyba ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančia akcine bendrove „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“ aptarė Ryšių reguliavimo tarnybos 2020 m. vasario 24 d. rašte Nr. (67.3E)1B-567 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“ pateiktas pastabas dėl Nutarimo projekto ir pristatė įgyvendinamą naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo kainodaros modelio parengimo projektą.

Pažymime, kad pasitarime buvo nutarta, kad:

1) Nutarimo projektu siūlomų patvirtinti Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) II skyriaus nuostatos būtų taikomos apskaičiuojant užmokestį už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą (toliau – užmokestis už MPP) sudarančių (-ios) keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis, vežimo įmokų (-os) tarifus (-ą) vienam, t. y. 2021–2022 m., tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui;

2) Susisiekimo ministerija įsipareigoja peržiūrėti Nutarimo projektu siūlomose patvirtinti Taisyklėse siūlomą nustatyti keleivių, bagažo ir krovinių, priskirtų vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis (toliau – segmentas), įmokų tarifų apskaičiavimo metodiką ir iki 2021 m. birželio 30 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Taisyklių pakeitimo projektą, kuriuo būtų siūloma pakeisti segmentų įmokų tarifų apskaičiavimo metodiką susiejant ją su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patiriamomis išlaidomis ir įvertinant geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybę mokėti rinkos segmentų įmokas.

Informuojame, kad atsižvelgiant į pasitarime priimtus sprendimus pakoreguotas Nutarimo projektas.

Tikime laisve

1990 KOVO 11

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinant 2018 m. gruodžio 20 d. priimto Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4¹, 5, 6¹, 7, 7¹, 9, 10, 14, 23, 23¹, 24, 25, 26, 28, 29, 30¹, 30², 30³, 30⁴, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 24¹, 24², 24³, 24⁴, 25¹, 25², 29¹, 29², 29³, 29⁴, 29⁵, 29⁶, 29⁷ ir 29⁸ straipsniais įstatymo Nr. XIII-1858 (toliau – Įstatymas Nr. XIII-1858) nuostatas, Valstybės kontrolės 2018 m. gruodžio 12 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-20-1-12 „Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas“ pateiktas rekomendacijas sukurti stabilesnį užmokesčio už MPP dydį atitinkamo tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu apskaičiavimą ir efektyvesnį viešosios geležinkelių infrastruktūros panaudojimą užtikrinančią naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo sistemą, taip pat nustatyti perėjimo prie faktinių viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle rodiklių pagrindu pagrįstos naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo sistemos mechanizmą.

Nutarimo projektu siūloma:

- patikslinti užmokesčio už MPP sudedamąsias dalis (įmokas), užmokestį už MPP sudarančių įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką;
- nustatyti užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumai) tarifo, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką;
- nustatyti specialųjį vienkartinio pobūdžio reguliavimą dėl 2018–2019 m., 2019–2020 m., 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimo.

Dėl užmokesčio už MPP sudedamųjų dalių (įmokų), užmokesčio už MPP įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos patikslinimo

Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklėse¹ (toliau – Užmokesčio taisyklės) yra nustatyta užmokesčio už MPP struktūra, t. y. kad užmokestį už MPP sudaro traukinių eismo įmoka, keleivių tranzito įmoka, krovinių tranzito įmoka, krovinių vežimo įmoka ir kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmoka, nustatyta, kad traukinių eismo įmokos, keleivių tranzito įmokos, krovinių tranzito įmokos ir kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmokos tarifai apskaičiuojami remiantis atitinkamais planiniais viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos kalendoriniais metais, kuriais galios tarnybinis traukinių tvarkaraštis, rodikliais, o krovinių vežimo įmokos tarifas apskaičiuojamas remiantis atitinkamais faktiniais geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos paskutiniaisiais pasibaigusiais kalendoriniais metais rodikliais.

Be to, Užmokesčio taisyklių priede yra nustatytas Krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų sąrašas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 2 punkte nustatytas įpareigojimas Susisiekimo ministerijai ne rečiau kaip kartą per 5 metus peržiūrėti Užmokesčio taisyklių priede pateiktą Krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų sąrašą ir prireikus teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl šio sąrašo pakeitimo, Užmokesčio taisyklių 7–10 punktuose nustatyta krovinių, kurie pagal Užmokesčio taisyklių priedą priskirti tam tikram krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, vežimo įmokos tarifo apskaičiavimo tvarka, Užmokesčio taisyklių III skyriuje reglamentuota mokėtino užmokesčio už MPP apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka.

Pažymėtina, kad Įstatymo Nr. XIII-1858 17 straipsniu pakeisto Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – GTK) 25 straipsnyje nustatytas įpareigojimas Lietuvos

¹ Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“

Respublikos Vyriausybei nustatyti užmokesčio už MPP sudedamąsias dalis, šį užmokesį sudarančių įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, nustatyta, kad užmokesį už MPP apskaičiuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas; Įstatymo Nr. XIII-1858 18 straipsniu papildyto GTK 25¹ straipsnyje yra įtvirtinta pareiga viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui vertinti ir nustatyti, ar atitinkamuose vežimų geležinkelių transportu rinkos segmentuose veiklą vykdančios geležinkelio įmonės (vežėjai) šiuos antkainius gali mokėti, nustatyta, kokios vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų poros turi būti įvertintos atliekant minėtą vertinimą.

Nutarimo projektu siūloma:

1) Patikslinti užmokesčio už MPP struktūrą ir nustatyti, kad šį užmokesį sudaro traukinių eismo įmoka, keleivių, bagažo vežimo tranzitu įmoka, krovinių vežimo tranzitu įmoka, kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmoka, o vietoj Užmokesčio taisyklėse nustatytos krovinių vežimo įmokos nustatyti naujas (-ą) keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis (toliau – segmentas), vežimo įmokas (-ą).

2) Traukinių eismo įmokos ir kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmokos tarifus apskaičiuoti faktinių paskutinių pasibaigusių kalendorinių metų, o ne planinių duomenų pagrindu; toks reguliavimas sudarys teisinės sąlygas nuo 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo pradžios atsisakyti minėtų užmokesčio už MPP įmokų tarifų perskaičiavimo faktinių duomenų pagrindu.

3) Įvertinus geležinkelio įmonės (vežėjo) galimų vykdyti veiklą pobūdį ir tai, kokius segmentus galėtų nustatyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, naujų (-os) keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų segmentui, vežimo įmokų (-os) tarifo apskaičiavimą diferencijuoti atsižvelgiant į tai, ar viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytame segmentų sąraše bus išskirtas keleivių, bagažo vežimo ir (arba) krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentas. Minėtų įmokų tarifus siūloma apskaičiuoti remiantis geležinkelio įmonių (vežėjų) vidutinių faktinių paskutinių pasibaigusių kalendorinių metų iki metų, kuriais įsigalios tarnybinis traukinių tvarkaraštis, kurio galiojimo laikotarpiu būtų mokamas skaičiuojamas užmokeskis už MPP, duomenų (pajamų, sąnaudų, vežimo apimtys ir kt.) pagrindu.

4) Reglamentuoti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų segmentui, vežimo įmokos tarifo apskaičiavimo tvarką, jeigu geležinkelio įmonės (vežėjai) nepateikia informacijos apie jų veiklos teikiant keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugas Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros tinkle rodiklius (toliau – veiklos rodikliai), pateikia juos vėliau nustatyto termino, ir nustatyti, kad tokiu atveju viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, apskaičiuodamas tarnybinio traukinių tvarkaraščio keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų segmentui, įmokų (-os) tarifą, remtųsi paskutiniais geležinkelio įmonių (vežėjų) pateiktais jų veiklos rodikliais.

5) Atsisakyti ankstesnio tarnybinio tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) ir remonto įmonės mokėtino užmokesčio perskaičiavimo, užmokesčio už MPP įmokų tarifų patikslinimo. Toks reguliavimas tampa nebeaktualus, kadangi užmokesčio už MPP įmokų tarifai bus apskaičiuojami remiantis faktinių paskutinių pasibaigusių kalendorinių metų, o ne planinių duomenų pagrindu.

6) Atsisakyti Užmokesčio taisyklių priede nustatyto Krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų sąrašo ir įpareigojimo Susisiekimo ministerijai ne rečiau kaip kartą per 5 metus peržiūrėti šį sąrašą ir prireikus teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl šio sąrašo pakeitimo. Toks reguliavimas tampa nebeaktualus, kadangi segmentų sąrašą pagal GTK 25¹ straipsnį privalo nustatyti ir Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose (toliau – Tinklo nuostatai) paskelbti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.

7) Patikslinti užmokesčio už MPP apskaičiavimo tvarką, įvertinus tai, kad vadovaujantis Įstatymo Nr. XIII-1858 37 straipsniu nuo 2019 m. gruodžio 8 d. sprendimus dėl užmokesčio už MPP dydžio ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtinos užmokesčio už MPP sumos priima ne Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA), o viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, ir nustatyti, kad mokėtiną užmokesį už MPP apskaičiuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas;

8) Patikslinti užmokesčio už MPP mokėjimo tvarką ir nustatyti, kad geležinkelio įmonės (vežėjai) iki mėnesio, kurį pagal tarnybinį traukinių tvarkaraštį geležinkelio įmonės (vežėjas) galės naudoti pareiškėjui skirtus pajėgumus, pradžios turi sumokėti ne 10 proc., o 50 proc. traukinių eismo įmokos, taip pat nustatyti išimtį dėl traukinių eismo įmokos dalies mokėjimo, kai pajėgumai naudojami pagal paskutinės minutės paraišką skirti pajėgumus.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo Nr. XIII-1858 37 straipsnį sprendimus dėl užmokesčio už MPP dydžio ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtinos užmokesčio už MPP sumos nuo 2019 m. gruodžio 8 d. priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, siūloma, kad Nutarimo projektu siūlomų patvirtinti Taisyklių III skyriaus nuostatos, reglamentuojančios užmokesčio už MMP mokėjimą, būtų taikomos nuo Nutarimo įsigaliojimo dienos, t. y. galiojančio 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, o Nutarimo projekto 2.1–2.4 papunkčiai, kuriais yra keičiamas Taisyklėse nustatytas mokėtinos traukinių eismo įmokos avanso dydis, įsigaliojusių 2020 m. gruodžio 12 d. ir būtų taikomi mokant traukinių eismo įmokos dalis 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu ir vėlesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais.

Dėl užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus tarifo, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos nustatymo

Įstatymo Nr. XIII-1858 19 straipsniu papildyto GTK 25² straipsnyje nustatyta, koku atveju viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali ir koku atveju privalo nustatyti užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus, t. y. užmokestis už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus gali būti nustatytas, jeigu tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu buvo nepanaudota ne mažiau kaip 10 procentų visų skirtų pajėgumų, šis užmokestis privalo būti nustatytas, jeigu pajėgumai ar jų dalis nepanaudojami reguliariai, be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybei suteikti įgaliojimai patvirtinti užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką.

Pažymime, kad užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus tikslas – užtikrinti efektyvų viešosios geležinkelių infrastruktūros panaudojimą.

Nutarimo projektu siūloma:

1) Užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus tarifo apskaičiavimą susieti su traukinių eismo įmokos tarifo apskaičiavimu ir nustatyti, kad užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumų tarifas yra lygus atitinkamo tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu apskaičiuotam traukinių eismo įmokos tarifui, t. y. 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus tarifas būtų lygus 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio traukinių eismo įmokos tarifui. Toks reguliavimas siūlomas atsižvelgiant į tai, kad būtent traukinių eismo įmokos apskaičiavimas yra susietas su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo faktinėmis išlaidomis, tiesiogiai patirtomis teikiant minimalųjį prieigos paketą sudarančias paslaugas.

2) Mokėtiną užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiuoti atsižvelgiant į planuotą ir faktinę geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtį pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, t. y. apskaičiuoti, ar pajėgumus, kurie pareiškėjui buvo skirti pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu pagal paraišką skirti pajėgumus ir paskutinės minutės paraišką skirti pajėgumus, geležinkelio įmonė (vežėjas) panaudojo iki Įstatymo Nr. XIII-1858 19 straipsniu papildyto GTK 25² straipsnio 1 dalyje nurodytos pajėgumų panaudojimo ribinės normos, ir tai, dėl kokių aplinkybių geležinkelio įmonė (vežėjas) nepasinaudojo skirtais pajėgumais. Jeigu pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu pareiškėjui skirtų pajėgumų geležinkelio įmonė (vežėjas) panaudojė daugiau negu 90 proc., užmokestis už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus nebūtų mokamas.

Be to, apskaičiuojant užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus, pareiškėjui skirti pajėgumai būtų sumažinami pajėgumais:

- kurių pareiškėjas atsisakė GTK nustatyta tvarka;
- pajėgumais, kurių geležinkelio įmonė (vežėjas) nepanaudojo dėl nenugalimos jėgos aplinkybių;

- pajėgumais, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, kadangi geležinkelio įmonės (vežėjo) traukiniai buvo atšaukti dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo kaltės;

- pajėgumais, kuriuos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas panaikino GTK 29⁶ straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatytu atveju.

3) Nustatyti sprendimo dėl mokėtino užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus priėmimo, informavimo apie šį sprendimą, sąskaitos faktūros pateikimo ir apmokėjimo tvarką.

Dėl specialiojo vienkartinio pobūdžio reguliavimo dėl 2018–2019 m., 2019–2020 m. ir 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio perskaičiavimo

Siekiant palaipsniui pereiti prie faktinių viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos rodiklių pagrindu pagrįstos naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo sistemos, taip pat siekiant užtikrinti teisėtus geležinkelio įmonių (vežėjų) lūkesčius, siūloma detaliai reglamentuoti 2018–2019 m., 2019–2020 m., 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) ir remonto įmonės mokėtino užmokesčio už MPP dydžio perskaičiavimo tvarką.

Užmokesčio taisyklių 13 punkte reglamentuota, kad turi būti perskaičiuoti *ankstesnio tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio įmokų tarifai ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) bei remonto įmonės mokėtinas užmokestis*, tačiau šio perskaičiavimo mechanizmas Taisyklėse nėra reglamentuotas, t. y. Užmokesčio taisyklėse nenustatyta, kieno ir kokio laikotarpio tarnybinio traukinių tvarkaraščio faktinių duomenų pagrindu šis perskaičiavimas turi būti atliktas.

Atsižvelgus į nurodyto teisinio reglamentavimo trūkumą ir būtinybę užtikrinti teisinio reglamentavimo aiškumą, ekonominę logiką (siekiant įvertinti atitinkamų pasibaigusių kalendorinių metų rezultatus, t. y. viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patirtas išlaidas, gautą valstybės finansavimą, geležinkelio įmonės (vežėjo) faktinę vežimo geležinkelių transportu apimtį, pajamas ir sąnaudas, logiška, kad tik to paties periodo duomenys gali atspindėti tikrąjį balansą).

Nutarimo projektu siūloma:

1) nustatyti, kad ankstesnio tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimas turi būti atliekamas pasibaigusį kalendorinių metų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) faktinių duomenų pagrindu, t. y. atitinkamai nustatyti, kad 2020 m. gruodžio pradžioje perskaičiuojant 2018–2019 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifų dydžius ir mokėtiną užmokestį už MPP būtų vertinami pasibaigusį kalendorinių metų, t. y. 2019 m., viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) faktiniai duomenys, 2021 m. gruodžio pradžioje perskaičiuojant 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifų dydžius ir mokėtiną užmokestį už MPP būtų vertinami pasibaigusį kalendorinių metų, t. y. 2020 m., viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) faktiniai duomenys, 2022 m. gruodžio pradžioje perskaičiuojant 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifų dydžius ir mokėtiną užmokestį už MPP būtų vertinami pasibaigusį kalendorinių metų, t. y. 2021 m., viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) faktiniai duomenys;

2) reglamentuoti užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimo tvarką, jeigu geležinkelio įmonės (vežėjai) nepateikia Nutarimo projekte nurodytų duomenų;

3) nustatyti pranešimo apie užmokesčio už MPP permoką arba nepriemoką, jeigu tokia buvo nustatyta, pateikimo ir šios permokos grąžinimo konkrečiai geležinkelio įmonei (vežėjui) ir remonto įmonei ar nepriemokos sumokėjimo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui tvarką;

4) nustatyti įpareigojimą LTSA pateikti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui informaciją, kurią geležinkelio įmonės (vežėjai) buvo pateikusios LTSA 2018–2019 m., 2019–2020

m., 2020–2021 m. tarnybinio taukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifams apskaičiuoti.

Specialaus vienkartinio pobūdžio reguliavimo dėl 2018–2019 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP perskaičiavimo išsidėstymas laiko juostoje pateiktas priede.

Priedas. Specialiojo vienkartinio pobūdžio reguliavimo išsidėstymas laiko juostoje.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus, kadangi Nutarimo projektas nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, tačiau konkrečios šios programos nuostatos Nutarimo projektu neįgyvendinamos.

Nutarimo projektu naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai neapibrėžiami, todėl Nutarimo projektas nevertintas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimo projektas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

Pritarus Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams ir perėjus prie faktinių, o ne planinių duomenų pagrindu paremto užmokesčio už MPP įmokų tarifų apskaičiavimo, atsisakius užmokesčio už MPP įmokų tarifų perskaičiavimo, viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojas nebeprivalės lėšų, gautų iš užmokesčio už MPP, kaupiti atskirai be galimybės panaudoti jas savo reikmėms, t. y. šias lėšas „iššaldyti“ su tikimybe, kad reikės jas grąžinti geležinkelio įmonei (vežėjui) ar remonto įmonei. Be to, nelieta rizikos, kad apskaičiuotos geležinkelio įmonės (vežėjo) ar remonto įmonės užmokesčio už MPP nepriemokos nebus kam grąžinti, nes vertinant praėjusio vieno kalendorinio metų laikotarpio kontekste šią nepriemoką turinti sumokėti geležinkelio įmonė (vežėjas) gali būti likviduota, bankrutuoti ar kitu būdu nebevykdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) veiklos. Užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus atsiradimas sudarys sąlygas efektyviau panaudoti viešąją geležinkelio infrastruktūrą.

Be to, pritarus Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams bus užtikrinamas stabilus užmokesčio už MPP dydis, geležinkelio įmonės (vežėjai) ir remonto įmonės nebesusidurs su verslo neapibrėžtumu, nes nebeprivalės kaupiti rezervo tam, kad, pasibaigus kalendoriniams metams ir padidėjus pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifams, gali būti pareikalauta sumokėti viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojui papildomai.

Pritarus Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams dėl užmokesčio už MPP įmokų tarifų perskaičiavimo būtų užtikrintas ekonominis teisingumas geležinkelio įmonių (vežėjų)

atžvilgiu, nes nustatant atitinkamo tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifus buvo vertinami geležinkelio įmonių (vežėjų) duomenys, susiję su Taisyklių priede nustatytų krovinių vežimo geležinkelių transportu segmentų faktiniu pelningumu (pvz., nustatant 2018–2019 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifus buvo vertinami atitinkami 2016 m. geležinkelio įmonių (vežėjų) faktiniai duomenys), kuris, tikėtina, perskaičiuojant užmokesčio už MPP įmokų tarifus bus pasikeitęs (ši pasikeitimą sąlygotų 2019 m. vežimo geležinkelių transportu apimtis, geležinkelio įmonės (vežėjo) pajamos ir sąnaudos).

Nutarimo projektu siūlomi esminiai pakeitimai darbo tvarka buvo aptarti su Ryšių reguliavimo tarnyba 2019 m. rugpjūčio 14 d. vykusiam pasitarime.

Nutarimo projektas buvo derintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Ryšių reguliavimo tarnyba, Konkurencijos taryba, LTSA, akcine bendrove „Lietuvos geležinkeliai“, Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacija ir Lietuvos pramonininkų konfederacija.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Visi suinteresuoti asmenys galėjo pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl Nutarimo projekto. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo.

Papildomai informuojame, kad Ryšių reguliavimo tarnybos pastabos ir pasiūlymai dėl Nutarimo projekto su šia institucija aptarti 2020 m. sausio 20 d. vykusiam pasitarime.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės išvados 1 punkte pateikto pasiūlymo *siekiant teisės akto glaustumo, sujungti tam tikras Nutarimo projekto nuostatas, nurodant bendrą užmokesčio už MPP perskaičiavimo principą*, pažymime, kad šiuo metu galiojančių Užmokesčio taisyklių 13 punkte nustatytas glaustas užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimo principas geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviams yra neaiškus, Susisiekimo ministerija yra gavusi paklausimų iš geležinkelio įmonių (vežėjų) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo dėl šios nuostatos aiškinimo. Įvertinę tai, kad aiškesnis, suprantamesnis ir detalesnis užmokesčio už MPP perskaičiavimo reglamentavimas sudarys sąlygas teisinių santykių subjektams, t. y. viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir geležinkelio įmonėms (vežėjams), savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, sumažins teisinį neapibrėžtumą ir prielaidas ginčyti perskaičiuotą užmokesčio už MPP tarifą ir mokėtiną užmokesťį už MPP geležinkelių transporto rinkos reguliuotojui ir teismui, manome, kad tikslinga Nutarimo projektu siūlomose patvirtinti Taisyklėse atskirai reglamentuoti trijų laikotarpių, t. y. 2018–2019 m., 2019–2020 m., 2020–2021 m., tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimą, koks buvo suderintas su geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviais ir geležinkelių transporto rinkos reguliuotoju.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės išvados 8 punkte pateikto pasiūlymo *kaip pasikartojančių ir perteklinių atsisakyti Taisyklių projekto 22 punkto nuostatų <...> už kuriuos nebus sumokėta atitinkamai Taisyklių 16, 17, 20 ar 21 punkte nurodyta traukinių eismo įmokos dalis*, pažymime, kad nuostata, kurios siūloma atsisakyti, nustatyta tikslingai, siekiant aiškiai reglamentuoti, kad nesumokėjęs atitinkamos traukinių eismo įmokos dalies turi būti naikinami ne visi geležinkelio įmonei (vežėjui) skirti pajėgumai, o tik tie, už kuriuos nebus sumokėta atitinkamai Taisyklių 16, 17, 20 ar 21 punkte nurodyta traukinių eismo įmokos dalis.

Į likusias Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės pastabas atsižvelgta.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (l. e. vadovo pareigas – Vidmantas Tamulis, tel. 239 3941, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) vyresnioji patarėja Jurgita Norkienė (tel. 239 3964, el. paštas jurgita.norkiene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 24 lapai.

2. Direktyvos 2012/34/ES tam tikrų straipsnių ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelė, 3 lapai.

J. Norkienė, tel. (8 5) 239 3964, el. p. jurgita.norkiene@sumin.lt